

Scurt istoric al asociației OSE (Œuvre de Secours aux Enfants)

De Georges (Gyuri) Bloch

Asociația OSE (Œuvre de Secours aux Enfants) este o asociație medico-socială evreiască, cunoscută în lumea întreagă pentru angajamentul și misiunea ei de a ajuta și proteja în special copii și bătrâni evrei, victime ale persecuțiilor și sărăciei. Această misiune a fost menținută de la creația ei în 1912 în Rusia, de-a lungul teribilului secol al XX-lea și pînă azi, în Franța (cu sediul în Paris) precum și în alte țări.

Înființarea organizației se datorează unui grup de medici evrei din diverse asociații caritative din St-Petersburg. Ei au numit organismul OZE, abreviația care vine de la denumirea în limba rusă de « Obshtshestvo Zdravookraney Evre ». Anul 1912 coincide cu dezvoltarea unei mișcări culturale evreiești autonome, în continuarea dezvoltării școlilor ORT, create și ele în același oraș în 1880. De la început, OZE s-a inspirat de la mișcarea medicală și populară Pigorovski, având sprijinul intelectualilor evrei ca Marc Chagall la Vitebsk, Simon Dubnov la Vilnius și sculptorul Aronson, care au contribuit la finanțarea și crearea căminelor și centrelor OZE.

Asociația s-a declarat în principiu apolitică într-un moment în care mai multe mișcări politice evreiești, ca Bund-ul, sionismul sau mișcărilor internaționaliste ar fi putut influența orientarea ei. OZE a beneficiat de asemenea de sprijinul unei burghezii evreiești liberale.

Între anii 1912 și 1914, OZE a creat în 102 orașe și 22 provincii, dispensare, cămine pentru copii, centre sportive și întreprinderea Agro-Joint-OZE pentru sprijinirea așezărilor agricole evreiești din Rusia. S-au creat și programe de formare specifice pentru medici pediatri. După izbucnirea primului război mondial în 1914, OZE s-a ocupat în prioritate de refugiații și răniții reveniți de pe front.

În anii următori, în special după revoluția bolșevică, victimele foametei și pogromului din 1921 în Bielorusia au fost în centrul activității asociației. Dar autonomia ei a scăzut din ce în ce mai mult. Cu toate acestea, în urma tratatului de pace din 1918 din Brest-Litovsk s-au creat mai multe filiale în țările care au devenit independente. Astfel OZE s-a implantat în Lituania, în țările Baltice, în Basarabia și în Polonia, unde asociația s-a numit TOZ (Towarzystwo Ochrony Zdrowia).

În cadrul congresului din august 1923 la Berlin, s-a creat pentru coordonarea diferitelor secții naționale ale OSE, federația denumită : « Uniunea de Societăți pentru Protecția Populației Evreiești ». Lazare Gurvic a fost numit Secretar General și *Albert Einstein* a acceptat să fie Președintele Onorific, titlu pe care a păstrat până la decesul său. Congresul a luat decizia de a implanta organizația în toate țările unde populația evreiască trăiește în mizerie și are nevoie de o îmbunătățire a condițiilor sanitare. De exemplu, în cartierul Scheunen din Berlin, OSE a venit în ajutorul a 30.000 de evrei refugiați din Polonia și Rusia.

Tot în anul 1923 a fost creată secția OSE în Anglia, Jewish Health Organisation of Great Britain, cu scopul de a recruta medici și materiale pentru a veni în ajutorul nevoiașilor din Europa Centrală și de Est. Între 1924 și 1930, cu sprijinul fundației Joint, 61 de filiale au fost create în Polonia, 14 în Lituania și Letonia, dar și în Basarabia și Bucovina, regiuni care au erau sub administrația românească.

În 1926, s-a pornit o campanie financiară internațională pentru a strânge fonduri, împreună cu ORT, pentru un nou organism, « Emigrdirect », pentru sprijinirea emigrației. Colecta s-a făcut în 30 de țări din toată lumea, inclusiv în Africa de Sud și Nord, în Australia, în India și chiar în Extremul Orient.

În anii următori, cu apariția nazismului în Germania, biroul central al OSE s-a transferat la Paris, cu toate că situația sanitară și socială ai evreilor din Franța era satisfăcătoare. Dar în același timp, mulți evrei din Germania s-au refugiat în Franța, ceea ce a creat probleme inedite. Gestiunea acestei probleme a devenit cu mult mai dificilă după « Noaptea de cristal », când mulți tineri din Germania au sosit la Strasburg. OSE a închiriat și amenajat primele patru case pentru ca să adăposteze aceste persoane printre care, la început, erau 283 copii. OSE era singura organizație cu un personal care avea experiență în domeniul social. OSE posedă la început patru cămine pentru copii și adolescenți. Numărul lor crește rapid la 11, cu o capacitate pentru 1.600 de copii în preajma anului 1940 și va ajunge la 25, după ce Franța este eliberată.

Între anii 1940-1945, obiectivul principal al asociației, bine înțeles în clandestinitate, a fost salvarea copiilor evrei de la deportare. 600 de copii au fost salvați în zona de nord a

Franței ocupată de germani. În zona de sud, s-au creat mai multe rețele de salvare cu scopul de a salva persoane, în prioritate copii, din lagărele de internare create de guvernul colaboraționist al mareșalului Petain. Pînă la eliberarea Franței, au fost salvați 2.400 de copii, dintre care, datorită rețelei Loinger, mulți au reușit să treacă clandestin frontiera elvețiană. Un grup ajuns în Spania a putut să se îmbarce pe batoul Guinée pentru Eretz Israel.

După război, Ose a reafirmat vocația sa medical-socială. S-au creat dispensare și mai multe cămine pentru copii și adolescenți (« home d'enfants »). Cînd în aprilie 1945 lagărul din Buchenwald a fost liberat de armata americană, printre cei care au supraviețuit erau aproape o mie de copii, dintre care 426 au fost transferați în Franța, unde OSE avea sarcina de a-i găzdui și de a se ocupa de școlarizarea lor. Printre acești copii putem să cităm cîteva nume ca : Israël Meir Lau care a devenit marele rabin așkenaz din Israel, Elie Wiesel, Samuel Pizar și alții, care au emigrat mai tîrziu în Statele Unite sau în Israel.

În aceeași perioadă post-1945-1946, OSE se întinde în toată Europa de Est, iar în anii 1950, cu sediul central la Paris, au fost create 251 instituții în aproape 30 de țări pe toate continentele, cu accent în special pe Palestina și în țările din nordul Africii (în special în Maroc și Tunisia).

În zilele noastre, OSE în Franța încearcă să creeze din nou o rețea în țările din Europa Centrală și Est (inclusiv Rusia). Mai multe întâlniri în acest sens au avut deja loc în Paris, în cadrul unor întâlniri și conferințe internaționale.

În ceea ce privește activitatea actuală a OSE în Paris, ea se desfășoară în mai multe direcții : în domeniul medical în dispensare/policlinici, în care și subsemnatul a fost activ; în domeniul social, pentru copii, (cu o mulțime de secții și cămine); persoane handicapate, în două centre de lucru; persoane în vîrstă în centre care cuprind și centre pentru sprijinul persoanelor cu Alzheimer; cafenele ca « Le Café des Psaumes », cu programe de întâlniri intergeneraționale și programe culturale evreiești, și altele. Deci structura actuală a OSE este orientată în plin spre ajutorarea comunității evreiești, în conformitate cu obiectivele fondatorilor de acum o sută de ani.

Pagina web a asociației

<http://www.ose-france.org/categories/quisommesnous/>